

DIRVA

Nr. 39

Balandis-April 2, 1962

Cleveland, Ohio

ŠI SEKMADIENĮ PRANCŪZIJA PASISAKYS AR PRITARIA ALŽIRO NEPRIKLAUSOMYBEI

Ateinantį sekmadienį, balandžio 8 d., prancūzai gyveną metropolijoje ir visame pasauly balsavimo keliu turės pasisakyti, ar jie pritaria įstatymo projektui, ku-

rį prezidentas de Gaulle patiekia tautai, siekdamas įgyvendinti padarytus Alžiro klausimu susitarimus.

Šis įstatymo projektas numato, kad Prancūzijos prezidentas galės sudaryti sutartis ir jas vykdyti, jei Alžiro gyventojai pasirinktų sukurti nepriklausomą valstybę, kooperuojant su Prancūzija. Ir kol bus suorganizuota naujos Alžiro valstybės administracija, prezidentas galės valdyti įstatymo keliu.

Kviesdamas balsuoti už patiektą projektą, de Gaulle sako, kad atsakymas "taip" reikšias taiką, nes kova Alžire nebeturinti jokios reikšmės. Jis išpėjo Slaptosios Armijos organizaciją (OAS), kad su ja jis daug negaišias. Suimtajį gen. Edmund Jouhaud, kuris buvo vienas OAS vadų, įsakė tuojau pat atiduoti vyriausiam kariuomenės teismui. Su Jouhaud bus teisiami dar keletas aukštų kariškių.

Naujasis Prancūzijos vyr. komisaras Alžire Fouchet, kalbėdamas per radiją ir televiziją, prašė Alžiro europiečius įsidėmėti, kad vienas dalykas yra būti prancūziško Alžiro šalininku, ta teise kiekvienam priklauso. Bet visai kitas dalykas yra būti žmogžudžiu, kuo niekas neturi teisės būti.

Po kelių dienų įtemptos situacijos Alžire, padėtis ten rimsta. Į Alžiro sostinę, kur maištavo apie 300,000 europiečių, iš krašto gilumos nuraminimui buvo atsiųsta 60,000 prancūzų kareivių.

Vykdamas Evian susitarimą, jau sudaryta laikinoji pereinamoji Alžiro vyriausybė iš musulmonų ir europiečių. Jos pirmininku paskirtas Abderrahmane Farès ir vicepirmininku Roger Roth. Naujasis pirmininkas dar tik kovo 19 d. buvo išleistas iš Fresnes kalėjimo, kur buvo pasodintas už tai, kad rinko pinigus Alžiro kovotojams.

"PALIK AŠARAS MASKVOJE" FLORIDOS MOKYKLOSE

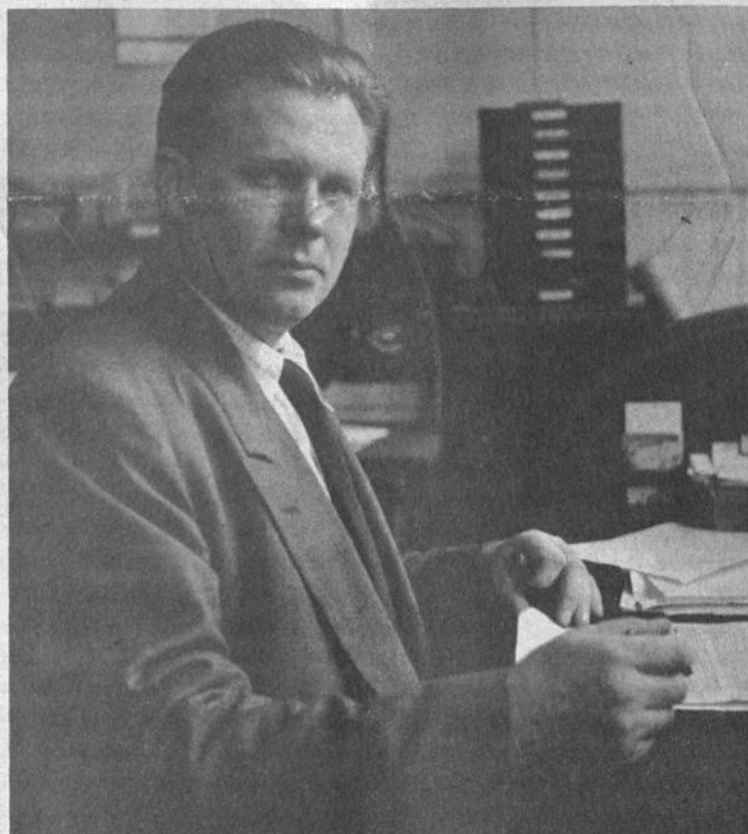
Floridos valstijos švietimo taryba, patvirtindama vadovėlių sąrašą aukštes-

niosioms mokykloms, kurse "Amerikonizmas prieš komunizmą", šalia visos eilės istorinių ir ideologinių knygų, rekomendavo ir B. Armonienės atsiminimus "Palik ašaras Maskvoje".

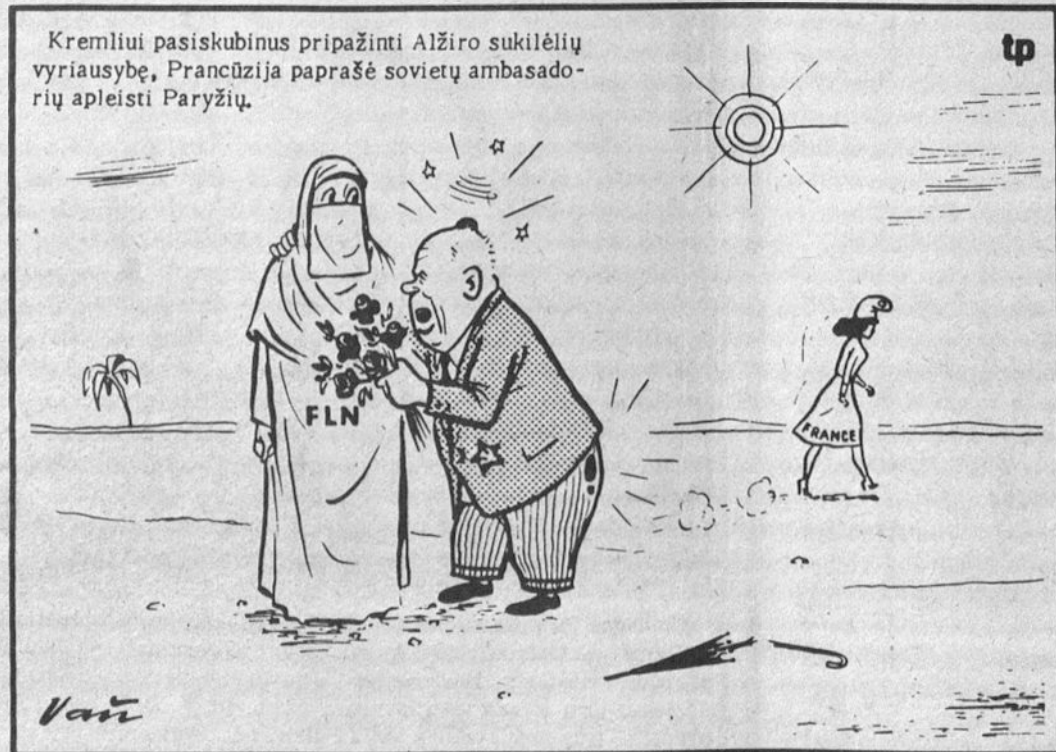
VILTIES DRAUGIJOS VALDYBOS PRANEŠIMAS

Vilties draugijos valdyba apgailestauja turėdama pranešti, kad Dirvos vyr. redaktorius ir Vilties reikalų vedėjas p. Balys Gaidžiūnas šių metų kovo mėn. 30 dieną išvyksta ilgesnėm atostogom ir po jų į savo eitasias pareigas nebegrįš.

Valdyba, įvertindama p. Balio Gaidžiūno įdėtą darbą ir jo nuopelnus Dirvos išugdyme, Vilties draugijos vardu jam gilią padėką.

BALYS GAIDŽIUNAS, redagavęs Dirvą nuo 1949 metų pabaigos ir buvęs Vilties draugijos reikalų vedėjas, š. m. kovo 30 d. nustoja ešes pareigas. B. Gaidžiūnas, baigęs Dotnuvojo žemės ūkio akademiją, Lietuvoje dirbo žemės ūkio Rūmuose redaguodamas Jaunąjį Ūkininką, Radijo Laikraštį Ūkininkams ir buvo Ž. Ū. R. spaudos skyriaus redaktoriumi. Rusams įsiveržus į Lietuvą organizavo pogrindžio veiklą. Vokiečių okupacijos metu buvo Lietuvos išlaisvinimo Komiteto nariu ir Lietuvos Tautinio Sąjūdžio pirmininku. Yra parašęs keletą poezijos knygų ir atsiminimų iš bolševikų ir nacių okupacijų laikų.

Per greitas prisipažinimas meileje...

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.

Lankydamasis Toronte, Valteris Banaitis po 17 metų susitiko su apylinkėse gyvenančiais "Tėvynės Garsai" ansamblio buvusiais dalyviais, kuriems jis vadovavo. Vidury sėdi V. Banaitis. Šalimais G. Breichmanienė ir A. Kuolas.

TĖVYNĖS GARSŲ ANSAMBLIO DALYVIAI PAGERBĖ SAVO BUVUSĮ VADOVĄ VALTERĮ BANAITĮ

Mažoji Lietuva, kuri atkakliai per šimtmečius yra kovojusi už savo lietuvišką egzistenciją paliko mums daugelį nemirtingų vardų. Tie vardai, tarytum, švyturiai pačioj tamsiausioj naktij, pro visokias ūkanas matomi ir jie besiblaškantiems padeda susivokti, kurios krypties kelias į tikslą yra pats artimiausias. Jie savo darbų didingumu, erudicija ir kilnumu prilygsta negestantioms dangaus žvaigždėms kurios amžiais nepaliauja šviesos ir nepaliauja siuntusios į visas šalis savo skaisčius spindulius.

Didžios idėjos, tų idėjų nežiotojai ir skiepiotojai amžinai pasilieka nemirtingųjų sąrašuos, nes nėra pasaulyje tokios galybės, kuri būtų pranašesnė ir pajėgtų tas idėjas ir tuos vardus aptremdyti. Piktai žmonės dažnai, atvėjais persekioja ir vartoja smurtą, bet vis tai be pasekmių. Iš tikimybės ir meilėgimtajai žemei lyg raudonu siūlu nusidriekia mūsų tautiečių darbuose bei užsimojimuose.

Jeigu nebūtų žmonių, kurie atkoptų ir savo gyvenimą skirtų savajam kraštui, turėtume liūdnas pasėkas. Viena laimė, kad taip nėra. Mūsų gyvenamasis laikotarpis tai ne anie Simono Daukanto laikai. Mes šiuo atveju esame daug laimingesni. Mūsų nusidriekia daug gausesnės ir daug pajėgesnės atlikti vieną ar kitą darbą.

Lietuviškos veiklos avangardo priekinėse eilėse žygiuoja daugelis mūsų tautiečių nekeldami klausimo ar apsimoka? Niekas ir niekuomet jų darbo reikšmės ir didingumo pilnai nemokės suprasti ir laiku įvertinti. Tas jų darbas dažniausiai tylus, nerėkiantis ir pačius vykdytojus neiškilias į vadovaujančias vietas. Jie savo dvasioje nors ir yra didingi, tačiau pasilieka kuklus ir ištikimi savo įsipareigojimams.

Štai kovo 23 d. į Toronto, taip vadinamą pasaulio lietuvių valdžios būstinę, atvyko retas svečias, Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas Valteris Banaitis. Jis atvyko iš Vokietijos, padarydamas kelis tūkstančius mylių kad susitikus čia gyvenančius lietuvius, su jais pabendra- vus ir pasidalijus patirtais iš- pūdziais. Jo pranešimas trukęs apie porą valandų buvo tikrai įdomus, nes nesisivaidė tuščiais žodžiais ir nekartojo visiems seniai žinomų dalykų. Pranešimas lietė dabartinį Lietuvos gyvenimą ir dokumentaciją faktų, kurie yra būtini norint bent kiek rimtesnį leidinį paruošti apie Lietuvą. Labai su kukliomis lėšomis tas darbas jau eilę metų yra daromas ir iki šiol sutelkta nemaža vertingos medžiagos.

Prieš pradėdamas kalbėti, Aug. Kuolas susirinkusius supažindin- da su prelegentu. Jis pažymi, kad Valteris Banaitis yra gimęs Karaliaučiuje 1918 m. Mokėsi Tilžės gimnazijoje, bet už lietuvišką veiklą persekiojamas, jos nebajęs 1937 m. turėjo pasitraukti į Lietuvą. Kaune baigė "Aušros" gimnaziją ir studijavo teisę. Turėdamas prigimtus muzikos srityj gabumus, dar jaunuose me- tuose buvo susidomėjęs vargoni- ninko amatu, o Kaune lanko mu- zikos konservatoriją. Gyvena- mas Schleswig - Holstein pro- vincijoj Haffkrugo tremtinių sto- vykloje suorganizavo "Tėvynės Garsai" ansamblį, kuriam Val- teris Banaitis paskyrė nemažai energijos ir laiko, kol ansam- blis išaugo į gana rimtą vienetą. Persikrovimas darbu ir blogos gyvenimo sąlygos pakirto Val- terio sveikatą ir jo išvykimas užjūrius užsitiesė neribotam laikui. Bet Valteris Banaitis pa- silikęs nenuleidžia rankų, jis į- sijungia į IRO tarnybą, vėliau sukuria Lietuvos radio sekimo sto- tiją, kurioje eina informacijų tarnybos viršininko pareigas. Pažymėtina tai, kad jo veikla nesiriboja vien tik bendravimu su lietuviu, jis sugebėjo savo veiklą, ypač muzikos srityj, per- kelti į vokiečių visuomenę, ją suindomindamas ypač muzikos srityj, perkelti į vokiečių vi- suomenę, ją suindomindamas mū- sų dainos menu. Jei vokiečių ne- kurie chorai išpildo lietuvių mu- zikų kūrinus, tai didžia dalimi nuopelnas yra V. Banaičio.

Valteris Banaitis yra gabus žurnalistas. Visa eilė jo straips- nių yra paskelbta mūsų perio- dinėj spaudoj. Jo parašyta knyga "Raudonieji viduramžiai" turinti 300 pusl., ji iškelia į komuniz- mo žinovų pirmąsias eiles. Kaip gerai pažįstąs dabartinį Lietuvos gyvenimą, jis nuolat kviečiamas dalyvauti lietuvių delegacijos na- rių Pavergtųjų Europos Tautų seime. Todėl susirinkusiems toron- tiečiams nepaprastai įdomu buvo klausyti Lietuvos gyvenimą lie- čiančiais klausimais pranešimą, nes į nūdienį mūsų to gyvenimo pažinimą buvo įnešta daug naujo. Po pranešimo lietuvių Na- muose buvo suruošta svečiui pa-

(Nukelta į 2 psl.)

V. Banaitis Toronte pasirašo "Raudonieji Viduramžiai". Nuotraukoje matyti: E. Jankutė, dr. M. Anyas, O. Dabkienė ir kt. S. Dabkaus nuotrauka

ATEITIES DIRBTINOS PLANETOS

TADAS MICKUS,
Grand Rapids, Mich.

kvadratinų mylių, svėrty 75,000 tonų ir duotų "lebensraumą" apie 10,000 žmonių.

Asteroidas keliautų per beribę erdvę varomas saulės energija, arba atominę energiją, naudojant motorus. Šviesa ir šiluma bei energija motorams būtų tiekiama naudojant parabolinius veidrodžius.

Asteroido gyventojai jautų traukos jėgą, tolygią tik 1/5 mūsų dabar jaučiamos žemėje. Ši dirbtina traukos jėga būtų išsukta asteroido sukimosi apie savo ilgąją ašį, devynių apsisukimų per valandą greičiu.

Nesikaitant gana keisto jausmo, kurį sudarytų gyvenimas, lyg ir viduryje statinės bei mažesnės traukos, bendras jausmas per daug nesiskirtų nuo mūsų žemės buities.

Planuojama įkurti miškus, laukus, upes, ežerus bei kita ir tuo palengvinti persiorientavimą naujam gyvenimui.

Nesileidžiant į techniškas detales, šio straipsnio rėmuose reikia tik pažymėti, kad visa tai yra įmanoma padaryti vartojant jau žinomus metodus ir energijos šaltinius. Tik, žinoma, visai kitokiu mastu. Tokie asteroidai galėtų daryti ilgą, kelis ar keliolika tūkstančių metų trunkančias keliones į kitas žvaigždines sistemas, kas nėra įmanoma planuoti iš mūsų žemės dėl laiko faktoriaus.

Kai kas abejoja ar žmogus norės betgi taip užsidaryti ir atsiskirti nuo likusių žmonių. Mūsų technikai šiuolaikiai lekiant ir paliekant toli užpakalyje žmogaus dvasinį progresą, reikia laukti, kad bus išsukta didelė katastrofos, kurios iš pagrindų pakeistų tuos sentimentalumus apie neatsiskirimą nuo kitų žmonių.

Yra net tokių, kurie pramato, kad asteroidai bus sekantis svarbus žingsnis žmogaus evoliucijoje, ir kad tie asteroidai, susideda iš žmonių, augalų, gyvulių, mašinų, uolos ir t.t., išsivystys į tą super-žmogų, kurį pranašavo Platonas ketviri-

tame šimtmečiuje ir filosofas Swedenborg 18-tame šimtmečiuje. Visi tie išvardinti elementai su laiku įaugtų į asteroido organizmą tolygiai įvairioms celėms ir funkcijoms žmogaus kūne.

Ši fantastiška, bet įdomi mintis, kuri buvo gana plačiai aprašyta viename iš mokslo magazinų Bostono Universiteto profesoriaus Dr. Asimov, jungiama su teorija, kad toks tolimesnis vystymasis yra lemtas Apvaizdos kada jau neišvengiamai graso visišką išnaikinimą šioje mūsų mažoje žemėlėje atominiais, bakteriologiniais ar kitokiais būdais.

Grįžtant betgi į dabartį, visai netolimoje ateityje

"Tėvynės Garsai" ansamblio dalyvių vardu G. Breichmanienė skaito adresą. Sėdi dr. M. Anyšas, Stovi V. Banaitis ir A. Kuolas. S. Dabkaus nuotrauka

bus atsakytas vienas iš įdomiausių klausimų — ar Marso mažieji palydovai yra praeities civilizacijų sukurti, ir jei taip, kodėl jos išnyko.

BANAITIS TORONTE...

(Atkelta iš 1 psl.)

gerbti vaishes, kuriose dalyvavo gražūs būrys vietos visuomenininkų ir gyvenančių Toronte, Hamiltone bei jų apylinkėse "Tėvynės Garsai" ansamblio dalyvių. Tai buvo tikrai gražus ir jaudinantis po tiek nesimatymo metų susitikimas su savo vadovu.

"Tėvynės Garsai" ansamblio buvęs dalyvis Aug. Kuolas šiame pagerbime dalyvavusių ansamblių vardu tarė trumpą praeities laikus prisimenantį žodį. O G. Breichmanienė perskaitė adresą ir įteikė dovaną.

Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas savo žodyje sveičia iš Europos Valterį Banaitį sugretino su didžiaisiais Mažosios Lietuvos bėgimais, kurie savo darbais yra nusipelnę visų lietuvių pagarbos.

Prie puoduko kavos, besikalbant lietuviškais temomis, maloniai praėjo vakaras palikdamas neišdildomus ir gražius prisiminimus.

P.B.

nimo. Tuo būdu jų charakteriuose išsidirbo du bruožai: jausmų kontrolė ir kankinimų kentėjimas.

Atomine bomba amerikiečiai mažiau rūpinasi, negu savo asmeniniais reikalais. Taip nustatė Michigano universiteto tyrimai.

Žalia spalva spaudinami ligi šiol visi JAV popieriniai — pinigai. Tai daroma dėlto, kad žalia spalva, nors ir daug tūkstančių banknotų būtų atspausa, palieka be dėmių. Be to, žalia spalva lengvai galima pagaminti, ji atspari ugniai ir nebrangi.

Anglies Amerikoje dar yra labai daug iki šiol tik 2% buvo iškasta.

Super-market vadovai sako, kad nemaža žmonių ateina neturėdami tikslo ko nors pirkti, bet jėje būna pagauti pirkimo impulso kas duoda didžiausią pelną pardavėjams. Vermonte viena krautuvė sugalvojo tokį būdą: ranka parašė klaidingą skelbimą, būtent, "Fishing Tackles" ir įstatė į langą. Kasdieną apie dešimtis žmonių ateidavo į krautuvę pareikšti, kad skelbimas klaidingai parašytas, nes turėjo būti "Fishing Tackles". Bet krautuvės savininkas pastebėjo, kad tik tuo tikslu užėję piliečiai retai iše-

BANAITIS ATVYKSTA Į BOSTONĄ

Keliaudamas per plačią Amerikos šalį, Valteris Banaitis, pagaliau, atvyksta į Bostoną. Čia jo viešnagė prasidės balandžio 7 d. Tos dienos 8 val. vakare, Amerikos Lietuvių Piliečių Džos II a. salėje: jis padarys pranešimą apie dabartinę Lietuvos būklę.

Kaip žinom, Valteris Banaitis gyvena Muenchene, Vokietijoje, ir dirba Laisvosios Europos Komiteto įstaigoje. Ten būdamas, jis turi daug glaudesnių ryšių su Lietuva, negu mes nuo tolimų Amerikos kraštų. Jis yra labai judrus ir veiklus, todėl aplanko ir tuos lietuvius, kurie, kaip repatriantai, atvyksta į Vokietiją. Nesunkus suprasti, kad jis turi pačių naujausių žinių iš Lietuvos.

Valteris Banaitis yra kilęs iš Tilžės krašto, kuriame dabar bando šaknis įleisti maskoliai vietoj tų kraštų prijungę prie natūralaus Lietuvos kamieno. Tai tas pats kraštas, kuris, senprūsams žavus, 700 metų buvo valdomas vokiečių, bet vis dar žymia dalimi iki mūsų dienų buvo lietuviškas. Tame krašte gimė ir gyveno didės lietuvių tautos sūnus Vydyūnas, garbingų patriotų Jagomastų šeima, buv. Lietuvos užsienio reikalų ministras Dovas Zauinis ir kt. Tai gi ir dėl to Valteris Banaitis mums yra brangus vyras.

Apsisprendęs likti lietuviu, Valteris Banaitis mokslus ėjo Nepr. Lietuvoje. Jis yra muzikas ir publicistas, jautrus lietuvių patriotas ir visuomenės veikėjas. Visi didesni kultūriniai renginiai, vienokiu ar kitokiu būdu priemeną Lietuvą, Vokie-

AR ŽINAI?

Balandžio pirmoji angliškai vadinama "April Fool's Day" (mulkių diena). Paprotys tą dieną apgauti pirmą kartą atsirado Prancūzijoje. Ligi 1564 metų Prancūzijoje Nauji Metai prasidėdavo balandžio pirmą. Gyventojai tą dieną pasikeisdavo sveikinimais ir dovanomis. Bet 1564 metais Prancūzija priėmė naują kalendorių, pagal kurį Nauji Metai buvo perkelti į sausio pirmą. Tačiau daug žmonių užmiršdavo apie tai ir šventė bei siųsdavo dovanas po senoviai, balandžio pirmą dieną. Dėl to jie apsiuokdavo. Nuo to laiko įėjo į madą žaidimas apgautinėti.

Gambling (lošimas iš pinigų) Amerikoje buvo madoje jau pasindėn dar prieš atsirandant baltiesiems šiame kontinente. Indėnai sakydavo, kad gambling yra geriausia priemonė praleisti laiką ir lengviausiai praturtėti. Žinoma, kiekvienas jų norėjo išlošti, bet mokytojai didvyriškai pralošti ir neparodyti savo nusimi-

Chicago jūry skautų jubiliejinės šventės, kuri vyko balandžio 1 d., rengimo iniciatoriai. Stovi iš kairės: Alb. Valentinas — talkininkas spaudos reikalams, Juodkrantės Tunto tuntininkė skt. Aldona Gasnerienė, jūry skautų tėvų komiteto pirm. dr. K. B. Balukas, Juodkrantės Tunto meno vadovė Dalia Bylaitienė, tėvų komiteto vicepirm. Br. Ginčauskas, Nuotraukoje trūksta komiteto narių B. Stravinskienės, A. Šlenienės ir p. Jurgilienės.

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

davo iš krautuvės ko nors nenušipirkę. Todėl krautuvė savo klaidingo skelbimo ilgainiui nekeisdavo.

Apie 3,000 radaro stočių JAV turi su Kanada Artikoje, nuo Point Barrow vakaruose iki Baffin Island rytuose. Ši gynyimo linija vadinasi "Distant Early Warning Line" (DEW). Ji apsaugoja JAV ir Kanadą nuo netikėto puolimo per Šiaurės Ašigali.

Jūros horizontas nėra tas pats Atlanto ir Pacifiko okeanuose. Pacifikas septiniais coliais aukštesnis už Atlantą prie Panamos kanalo. O prie dviejų Amerikos pakrančių beveik 2 pėdom Pacifikas aukštesnis už Atlantą.

JAV senate yra dežutė su uostomu tabaku. Ta dežutė kasmet papildoma, nors ligi šiol ne vienas senatorius neprisižadino, kad jis tabaką iš dežutės panaudojo.

(nb)

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 7, 16 D.D. 1962 m. G. Verdi operos "Aida" pastatymai Marijos gimnazijos salėje.

BALANDŽIO 7 D. Studentų ateitininkų seminaro paskaita "Jaunimas ir lietuvių politikos veiksniai (nauda ir galimybės) Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito Valdas Adamkavičius.

BALANDŽIO 8 D. Tėvų Marijonų bendradarbių metinis seimas, Marijonų salėje.

BALANDŽIO 8 D. Kun. S. Gaučio 25-kių kunigystės metų minėjimo banketas Roselando parapijos salėje.

BALANDŽIO 8 D. Korp! Neo Lithuania ruošiamas Maironio minėjimas.

BALANDŽIO 8 D. Tėvų Marijonų bendradarbių seimas vienuolyne.

BALANDŽIO 14 D. Stasio Pilkos literatūros rečitalis Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 14 D. Studentų ateitininkų seminaro paskaita "Tremtis šių dienų jaunimui bausmė ar palaima" Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito dr. A. Liulevičius.

BALANDŽIO 22 D. Akademino Sporto Klubo "Lituanica" Velykų šokių vakaras Lietuvių Auditorijoje.

BALANDŽIO 23 D. Lietuvių Dantų Gydytojų Draugijos koncertas-balius Western Ballroom salėje.

BALANDŽIO 28 D. ALVUDO šeimos šventė — pavasario festivalis.

BALANDŽIO 28 D. Dantų Gydytojų Sąjungos ruošiamas karūnų balius Western Ballroom salėje.

BALANDŽIO 28 - 29 d. XII-ųjų Šiaurės Amerikos lietuvių sportinių žaidynių krepšinio varžybos.

GEGUŽĖS 5 D. Lietuvos Dukterų Draugijos pavasario balius Jaunimo Centre.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY 8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJFAFA vynas 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

ŠIANDIEN IR RYTOJ

(Atkelta iš 1 psl.)

macijų Centro veikimą sustabdyti.

Tai nėra nei kaltinimas, nei pasmerkimas tos įstaigos ligšiolinei vedėjai. Klaida čia yra Tarybos vadovybės, kuri manė, kad su puse ar tik trečdaliu būtinu lėšų minimumo įmanoma tokioje srityje bent "ką nors" tinkamai atlikti, ir kuri manė, kad Lietuvos bylai reikalingos informacijos — propagandos suorganizavimui bei palaikymui pakanka tik pakenčiamo sugebėjimo vadinamiesiems "public relations" palaikyti.

Nors betkokio darbo sustabdymas gali būti vadinamas "pasitraukimu iš kovos lauko", bet ir kovos lauke verčiau nedaryti nieko, negu daryti niekus, ypač nepigiai kaštuojančius niekus.

NAUJA VAGA

Lietuviškoji spauda šiandien yra atsідūrusi gana painioje kryžkelėje. Principiniai jos uždaviniai, teoretiskai išdėstomi vieno ar kito redaktoriaus vedamajame, turbūt, būtų priimtini bet kurios pakraipos laikraščiui. Tačiau mūsų gyvenamosios sąlygos, skaitytojų reikalavimai, bendradarbių pasiaukojimas, o kartu ir jų ambicijos, materialiniai sunkumai ir daugelis kitų gyvenimiškų aplinkybių labai dažnai teoretinius užsimojimus nubloškia į klystkelius.

Objektyviai informacijai stokojame profesionalinio žurnalistų kadro. Svarbesnės reikšmės įvykiai aprašomi ir analizuojami dažniausiai suinteresuotų tų įvykių dalyvių.

Auklėjamasis spaudos momentas paverčiamas savojo laikraščio reklama: skaityk tik tą ar kitą laikraštį, ir būsi išganytas.

Siaurai suprastas ir neišryškintas, sudogmatintas ideologinis momentas atbaido aktyvią ir judrią mūsų jaunąją išeivijos kartą domėtis ir aktyviai jungtis į lietuvišką spaudos darbą.

Kalbant apie mūsų ne tik spaudos, bet ir lietuviybės aplamai ateitį, dažniausia nugirstame pesimistiškus spėliojimus, girdi, su mūsų Antrojo Pasaulinio karo išeivijos mirtimi, mirs ne tik mūsų spauda, bet ir visas lietuviškasis gyvenimas. Bet nereikia pamiršti, kad tokiais spėliojimais ne tik užgaunama, bet ir atbaidoma ta priaugančioji karta, kuri į pesimistų skirtą jai lietuviybės numarinimo uždavinį atsako gyva saviveikla ir savotiška "bendruomenė bendruomenėje".

Lieka klausimas — ar įmanoma dar atgaivinti mūsų spaudos veteranų — profesionalų tikėjimą ir viltį į galimybes išvengti jų priekaištuijamą mūsų spaudos suprovincialėjimą ir asmeniškų ambicijų reklamą ir — ar galima sudaryti sąlygas mūsų spaudos atjaunėjimui naujomis ir ne mažiau pajėgomis ne retai jau subrendusiomis naujųjų mūsų intelektualų pajėgomis?

Tuos ir šimtus kitų klausimų teks spręsti ir analizuoti. Tai ne vienos dienos darbas. Ne tik darbas, bet ir didelė atsakomybė prieš tuos, kurie neša nelengvą mūsų aktyviosios ir organizuotosios visuomenės gyvybės išlaikymo darbą, kurie skiria spaudai svarų vaidmenį mūsų visuomenės tautiniam susipratimui ugdyti, objektyviai savitarpio informacijai sklįsti, visuomeniniam ir kultūriniam akiračiui bujoti.

Ir Dirva gali pasidžiaugti ir savo ateitį paremti tvirtai organizuota, veiklia ir ryžtinga tautine srove, kurios idėjinis dispozonas leidžia skleistis minčių, diskusijų, idėjų žiedui, neužsklehdus jo siaurojo dogmos angioje. Tai didelis savo idėjai ištikimybės ir pasitikėjimo ženklas.

Akiračiai platus, bet jie privalo koncentruotis į vieną pagrindinį tikslą — ne į Lietuvos saulėlydį, bet į brėkštančią aušrą, paremtą ne pasyviu ir sentimentaliu lūkesčiu, bet kietu darbu, šventu pasiryžimu ir tikėjimu.

(JŠ)

ANTRAS LAIŠKAS MAKEDONIEČIAMS

Kražiai 1893 ir Vilnius 1961

Caras žemę parduoda burliokams O mums Sibiro rodo laukus, Visą valią pavedęs kazokams, -- Ar ne laikas galasti ginklus? Vincas Kapsukas, "Lietuviškoji Marseljetė", 1908 m

Tai įvyko Kražiuose, 1893 metais.

Nuo žilos senovės Kražiai buvo stambus mokslo ir kultūros centras Lietuvoje. Beveik atski-

jis jus pralenkė... Ir toks atsitikimas dedasi gadyne humanizmo, visokių tolerancijų; gadyne, kada steigiamos draugijos saugoti medžius nuo laužymo, apginti žemesniems Europos gyvuliams nuo kankinimo, išnaikinti vergų prekybą laukinėse šalyse!

Su pasipiktinimu ir pranašišku visuomenininko pramatumu Kudirka pagaliau sušunka: -- "Geradėjai! Nesiskubinkite su medžių ir žemesnių Europos gy-

Atplaukęs į Petrapilį, jis be didelio vargo gavo policijos leidimą pavažiuoti į gimtinę.

Ir ką jis iš karto pamatė? Nagi, kad Kražiai stovį sau, kaip stovėję. Ir bažnyčia tebėra, ir niekas nieko neskerdžia, ir kazokai merginų neprievartauja. Niekas nesišvaisto nei bizūnais, nei nagaikomis.

Kur tau! Mūsų turistų Kražiuose pasitinka visai simpatingi ir mandagūs žandarai. Kai kurie net lie-

Kražių skerdynės 1893 metais...

ra respublika.

Kražių žemaičiai buvo gilūs patriotai ir karšti katalikai. Gindami savo tikybą, būdą ir prigimtą teisę, jie tačiau ryškiausiai lėjo į istoriją su Kražių skerdynėmis.

Daug vandens nuo to laiko prarodeno Kražantės upelė, ir mes jau primiršom, kas ten atsitiko prieš tokį daugelį metų.

O atsitiko tai, kad carui Aleksandrui išakius uždaryti ir nugriauti lietuvių vienuolyną su bažnyčia, -- kražiečiai nutarė nepasiduoti, priešintis, ginti.

Tai buvo paskutinis ryškus ir dramatiškas devynioliktojo šimtmečio lietuvių rezistencijos gaisras.

Nors tas įvykis šiek tiek plačiau atblyškėjo, bet viso pasaulio padangių, deja, neuždegė. Mat, ir tada buvo praktikuojami "tylos sąmokslai".

Tačiau Kražiams jis buvo, anot poeto V. Mačernio, "didelis ir vienkartinis" pergymimas.

Štai truputis statistikų -- Skerdynėse dalyvavo: Kražių miesto ir apylinkės žemaičiai, plius 70 žandarų ir 300 kazokų.

Lietuvių nuostoliai (apie priešo nuostolius, kaip paprastai, mūsų istorija nutyli): 9 užmušti per skerdynes, 10 pašautų, 44 sunkiai sužeisti, 150 areštuoti ir uždaryti kalėjimui.

Kiek vėliau 4 skerdikų vadai dabar pasakytume, "banditai"... buvo nubausti 10 metų kalėjimui ir ištremimu į Sibirą. Kiti 32 skerdikai gavo švelnesnes bausmes. Įvykiai sukrėtė Lietuvos pagrindinio spaudą, išniekinto teisingumo šauksmas pasiekė net (net!) Romą ir nusiskalavo pasaulin.

Ir Amerikos lietuvių laikraščiai plačiai rašė. Ne tik rašė, bet, kaip iš šių dienų patyrimo žinom, buvo sakomos prakalbos, skelbiamas gedulas už nužudytuosius, laikomos iškilmingos pamaldos už kankinius.

Gal kam dar tamsi ir juoda atrodė mūsų tauta.

Bet ji buvo gyva.

Ji atskyrė juoda, balta ir raudona.

Ji suprato, išgyveno, netylėjo kovojo.

Vincas Kudirka 1894 metų "Varpo" Nr. 2 rašė:

"O kaip jūs atrodote, vargšai Kražių lietuviai? Koks jūsų likimas? O vargel.. Kas girdi jūsų dejavimus, verksmus, dūsavimus? Kas jaučia jūsų kančias ir užtaria jus? Niekas - nė žemė, nė... dangus!"

Ir čia pat vėlesnis mūsų tautos himno kūrėjas nenutylė savo paties išpūdžių ir įvertinimo.

"Plaukai ant galvos šiaušiai", rašo jis toliau, "kraujas stingsta gyslose, manant apie Kražius... Žilų gadynių Neronai, gėdinkitės Baltojo Caro, --

vulių globa, nes toje pačioje Europoje dar ne visi žmonės apsaugoti nuo kankinimo! Ne-kreipkite akių į Afriką, lyg tikėdami, kad Europoje nėra vergų. Neužmirškite, kad Europoje yra Maskolija. Dirstelkite į tą šalį, vadinamą Lietuva, vargstančią po rusų, o atrasite čia vergų, šaukiančių gilesniu balsu pagalbos, negu tarp laukinių žmonių, ir tikrai jūsų gerus norus pasistengsite pirmkito pritaikyti Europai, Afriką palikdami tolimiesiems laikui, kaip mažesnę piktą".

Lyg šiandien, lyg mūsų laikui, lyg mūsų pačių tai būtų rašyta.

Tik gal kiek geriau, spalvingiau, išmintingiau, negu kai kuriuose mūsų memorandumuose ir rezoliucijose, kur jau mes patys save apskelbiame tarsi kokia Afrikos kolonijine tautele...

Bet užteks dabarties. Dar grįžkime į istoriją.

Gal taip visai ir nebuvo, bet galėjo būti šitoksai atsitikimas.

Kai Amerikos lietuviai anuomet išrašė dešimtis straipsnių, išsakė visas prakalbas, užbaigė gedulus ir atlaikė paskutines mišias už Kražių kankinius, ir kai visa tai ėmė nusbosti -- po kelerių metų, jau prie caro Nikolajaus, išplaukė į Rusiją vienas gero katalikiško laikraščio korespondentas ir "Wienybės Lietuwninkų" bendradarbis.

Ko? Nagi, tarp kitko, pažiūrėti, kaip Kražiai dabar atrodo ir kas ten iš tikrųjų darosi...

Kaip tyčia, reporteris buvo žemaitis ir kilęs iš vieno Kražių kumetyno.

tuviškai moka. Juokauja sau, papirosais vaišina.

O kiti -- tikri lietuviai, priimti į žandarmerijos tarnybą. Ne už dyką, bet už gerus nuopelnus. Vieni pasižymėjo gaudydami knygnešius iš fašistinių Prūsų žemės. Kiti sumaniai padėję naikinti maldaknyges, kalendarus, Varpą, Tėvynės Sargą ir panašų klerikalinį bei nacionalistinį šlamštą.

Gery viešbučių Kražiuose tada dar buvo maža. O į gimtąją blusų pirkelę Pensilvanijos anglių kasyklose išprusę ir išlepintas turistai nė nenorėjo ištsti.

Tad žandarai jį apgyvendino savo nakvynės namuose, skirtuose pravažiuojantiems viršininkams, visokiems načiainikams ar kokiame dvarininkui iš kito rajono sovchozo.

Ir kiek laisvės!

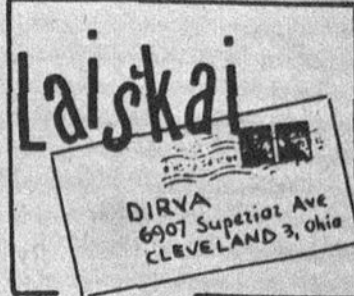
Galėjai daryti, ką tik nori. Nesekiojamas vaikščioti po skerdynių dailiai atstatytą visą Kražių miestą. Gėrėtis švarutėlaitėmis gatvėmis. Atsigerti sulos tiesiai iš Kražantės automato. Uostyti žaliuojančias rūtas ir žydinčias pinavijas sesučių darželiuose...

Ir už tat svečias iš Amerikos pamatė tikrąjį gyvenimą. Tikrą tiesą. Iš visų pusių.

Objektyviai.

Jokių carų Kražiuose nėra! Visi čia būviai laisvai ir švelniai gyvena savybėje. Šneka lietuviškai, žydiškai, lenkiškai ir truputį rusiškai, -- kaip kas nori. Jokių šovinizmo žymių.

Ir ne visi išskersti, ne visi Sibire ar Kazachstane, kaip vis

OGI, IR VĖL MELUOJA...

ALT sekretorius savo "Naujienose" kovo 17 d. straipsnelyje "Prel. J. Balkūno prašymas", tarp kitko rašo:

"Vakar Alto sekretorius P. Grigaitis gavo (prel.) Jono Balkūno prašymą, kad Altas atsiųstų 1961 - 2 metų mokesčių už savo delegaciją Centro ir Rytų Europos Kilmės Amerikiečių Konferencijoje (CAC-EED).

"Toje Konferencijoje dalyvauja dešimties tautybių atstovai, kurių skaičiuje yra ir trys Alto delegatai: prel. J. Balkūnas, Vl. Barčiauskas ir p-lė M. Kižytė. Balkūnas buvo visos Konferencijos pirmininkas ir perėitą šeštą dieną jį visai vėl buvo išrinktas pirmininku.

"Šita žinia ne vieną nustebins, nes laikraščiuose ir per radiją buvo pakartotinai skelbiama, jog prel. Balkūnas, protestuodamas prieš Alto delegacijos sudarymą ne pagal jo norą, pasitraukė iš Alto... iš to matome, kaip tam tikri žmonės ir laikraščiai "teisingai" informavo visuomenę. Iš Alto narių kun. Balkūnas taip pat dar nėra pasitraukęs..."

Šitaip kalba Alto sekretorius. Gi, Alto pirmininkas L. Šimutis, duotame pasikalbėjime "Drauge", kovo 16 d., į klausimą: "Ar tiesa, kad iš ALTO yra pasitraukęs toks pozityvus ir įtakingas veikėjas prel. J. Balkūnas?", atsakė šitaip: "Tiesa, kad prel. Balkūnas yra atsiuntęs atsistatydinimo iš ALTO direktoriato raštą, tačiau yra sutikęs pasilikti kaip ALTO atstovas organizacijoje, kuri vadinasi: Conference of Americans of Central and Eastern Descent."

Na, kas dabar meluoja?

Tikrai nabagas tas mūsų sekretorius... Visi jam melagiai, visi meluoja, net ir pats ALTO pirmininkas...

V. A. S., Chicago, Ill.

melagingai skelbdavo Amerikos lietuvių išbėgėlių spauda, net pati "Wienybė Lietuwninkų".

Kaip darbščios bitutės, kražiečiai tik trūdsia, tik arija savo sklypelius ir dvaro pono laukus. Kiti, urėdai nematant, išbėga pagrybauti pono miškelyje.

O subatvakariais kad viskas subilda! Palaukėse suskamba dainos. Dirmeikio karčiamejo jaunieji trypia pasiutpolkę. Senieji nudreskia gomurį geros krūminės kaušu.

Niekas nemurma, Niekas nesi-skundžia dėl bažnyčios, Niekas nenori nusikratyti caro ir žandarų jungo.

Priešingai! Tėvelio Nikolajaus (caro Nikitos) ir jo žandarų globoje buitį visai pakenčiama. Net buitinių

(Nukelta į 4 psl.)

Vilnius 1961 metais...

Mr. Common Cents says:

Change Your Savings into Profits!

YOUR SAVINGS START EARNING 4% INTEREST NOW AT ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION... AND INTEREST IS PAID TWICE A YEAR... ON JUNE 30TH AND DECEMBER 31ST... SAVE REGULARLY AT ST. CLAIR SAVINGS FOR A SECURE FUTURE... YOUR SAVINGS GROW PROFITABLY AT 4% INTEREST.

All Savings Deposited through APRIL 16th.. EARN 4% from APRIL 1st!

ST. CLAIR SAVINGS

813 EAST 185th STREET
25000 EUCLID AVENUE
8235 ST. CLAIR AVENUE

3 Convenient Locations

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Vertė J. P. Palukaitis

(2)

Taip pat buvo tipiška jam — arba, reikėtų tiksliau pasakyti: tai buvo tipiška jo griežtai dvasinei mokyklai, kurią jis išėjo ilgo apmokymo metu, — kad jo mintys apie ateitį sukoncentruotos visiškai viena kryptimi: vien tik kaip pasiekti nustatytą tikslą. Jo galva karštai dirbo, jam ten gulint sniego duobėje ir kenčiant ledinį šaltį, ji svarstė įvairias galimybes, kūrė planą, nagrinėdama visus už ir prieš. Bet šie svarstymai buvo visiškai laisvi nuo jausminio atspalvio, kurio įsipyrimas būtų normalus, pagalvojus apie pozityvias pasekas, sėkmingai išpildžius misiją, arba apie tragišką nepasisekimą. "Jūs visada turite galvoti apie jums duotą uždavinį, visada tik apie jums duotą uždavinį", buvo pulkininkas pasakęs kartą, du kartu, tūkstantį kartų. "Ar jums tai, ką vykdo, pasiseks ar ne — kitiems gali būti nepaprastai svarbu, tačiau jums patiems turi būti visiškai nesvarbu. Tamstai, Reinoldai, nėra pasėkų, paprasčiausiai negali būti pasėkų ir būtent dėl dviejų priežasčių: mintis apie jas sumažintų tamstos ryžtingumą, o be to, kiekviena sekundė, kurią išiekvotum tokiems negatyviems svarstymams, kiekviena tokia sekundė tamstai reikalinga, kad pagalvotum apie duoto uždavinio įvykdymą".

Uždavinys, vien tik uždavinys. Reinoldas turėjo karčiai nusišypsoti, gulėdamas ten griovyje ir laukdamas, kol jo kūnas apims. Pasisekimo galimybės jau nuo pat pradžios veik nebuvo didesnės už vieną prieš šimtą, o dabar ši nesėkmė tą santykį tiesiog astronomiškai padidino jo nenaudai. Tačiau uždavinys buvo ir liko tas pat, tai reikė, jis turi pasiekti profesorių Jeningą ir jį su visomis neįkainojamomis mokslinėmis žiniomis pergabenti per sieną, o visa kita buvo visiškai nesvarbu. Ir jeigu jam tai nepasiseks, tai jis vienas bus paprasčiausiai netesėjęs, jo niekas nepasigės. Galbūt visi reikalai jau nuo pat šios nakties pakrypo į blogąją pusę, pirmąją jo žygio dieną po neparastai kieto specialaus apmokymo, kurio vienintelis tikslas buvo išpildyti tą uždavinį; bet ir tai jam dabar buvo visiškai nereikšminga.

Fiziškai Reinoldas buvo puikios struktūros — to reikalavo pulkininkas iš kiekvieno, kuris priklausė jo specialistų grupei. Jo kvėpavimas per tą laiką jau buvo beveik spėjus sunormalėti. Kas lietė policininkus, vykdžiusius kelių kontrolę — jų turėjo būti apie pustuzinį, nes ties kelio posūkiu jis spėjo pastebėti, kad dar keletas jų išbėgo iš sargybinės, — taigi, jam neliko nieko kita, kaip tik laukti jų ateinant. Galbūt, galvojo jis, jie teturėjo uždavinį sustabdinėti sunkvežimius, vykstančius rytų kryptimi, ir ieškoti juose kontrabandos, gal jie visiškai nesidomėjo kažkokiu paniškos baimės užkluptu keleiviu, kuris naktį nuo jų paspruko — nors vis dėlto reikėjo spėti, kad tie du policininkai, kurie dejuodami liko begulį plento sniege, turėtų nepaprastą asmeninį susidomėjimą juo. O kas lietė artimąją ateitį, buvo visiškai aišku, kad jis negalės amžinai gulėti, ligi sušals arba ligi ji budri pravažiuojančio šoferio akis pastebės.

Jis turėjo keliauti į Budapeštą, ir bent pirmąjį kelio ruožą jam reikėjo atlikti pėsčiomis. Penkis šešis kilometrų vargingai klampoti per laukų sniegą, paskui vėl plentą. Taip toli turėjo pasitraukti nuo kelių kontrolės, kol vėl galės išdrįsti patekti sunkvežimiu. Stipriai tarskančiais dantimis — jis vėl buvo iš burnos išsiėmęs nosinę, kad galėtų įkvėpti daugiau oro, kurio taip reikalavo jo plaučiai — persalęs iki kaulų ir sustingusiomis bejausmėmis rankomis ir kojomis, Reinoldas svyrinėdamas atsistojo ir pradėjo nuo savo palto purtyti prišalusį sniegą, tuo pat metu mesdamas žvilgsnį kelių kontrolės kryptimi. Sekunde vėliau jis vėl gulėjo kniūstėdas griovio sniege, ir jo širdis dusliai trankėsi į šonkaulius, jam beviltiškai bandant dešiniąją ranką išsitraukti iš palto kišenės ginklą, kurį jis po muštynių su policija ten iškėso.

Jis suprato dabar, kodėl policija neskubėjo jo ieškoti. Jie galėjo neskubėti. Jam tik nesuprantama buvo, kodėl jis anksčiau taip kvailai galvojęs, kad vien jo išdavikiški judesiai arba neatsargus garsas galėję padėti jį surasti. Jis nepagalvojo apie tai, kad esama dar ir tokių dalykų, kaip uoslė — apie šunis jis visiškai nepagalvojo. O kas lietė pirmojo, taip aistringai atbėgančio šuns veislę — klaidos negalėjo būti net ir pusiau tamsoje; tai buvo vilkinis šuo.

Reinoldas pašoko ir trim skubiais žingsniais atsidūrė prie medžių grupės, tuo pat metu vienam iš artėjančiųjų garsiai sušunkant, kas sukėlė nervingą kelių balsų mišinį; būtent per daug ir reikalaujama, kad tokiam milžiniškame baltame fone jis nebūtų buvęs pastebėtas. Jis iš savo pusės galėjo konstatuoti, kad buvo keturi vyrai, kiekvienas su šunimi ant virvutės, ir trys iš šunų nebuvo vilkiniai.

Jis užlindo už medžio, kurio šakos dar prieš dešimtį minučių buvo suteikusios tokią trumpą ir apgaulingą apsaugą, išsitraukė iš palto kišenės ginklą ir žvilgtelėjo į jį: belgišką pistoletą 6.35 kalibro, specialios gamybos, patikimą ir mirtiną ginklą, kuriuo jis iš dvidešimties žingsnių neklysdamas pataikydavo į taikinį, mažesnę už delną. Šią akimirka, tai buvo jam labai aišku, būtų sunku net iš dešimties žingsnių pataikyti į žmogų, taip nepakankamai reaguojant jo sustyrusios, drebančios rankos į tai, ko jis iš jo reikalavo. Tačiau instinktas paskatino jį pakelti ranką ir ginklą pridėti prie akių — ir jo lūpos susiūsiu: net silpnoje žvaigždžių šviesoje jis galėjo matyti, kad ginklo vamzdis buvo užblokuotas sušalusio sniego ir tuo būdu nenaudingas.

(Bus daugiau)

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

AUDRA VANDENS ŠAUKŠTE

Dr. J. B.

Mūsų spauda vis dar negali nurimti dėl audienijos pas JAV Prezidentą vasario 16 d. Mat atsirado nauja tema, kurią galima tempti, kaip kramtomą gumą.

Atvirai kalbant, visas tas dalykas nevertas tiek triukšmo ir dulkų. Žinoma, visi sutiks su tuo, kad Prezidentas padarė gražų mostą, pasimatydamas dvidešimt minučių su dvidešimčia asmenų, priklausančių kad ir ne gausingai, bet gana veikliai šio krašto mažumai.

Prezidentas yra geras politikierius. Kas pora metų šiam krašte vis esti kokie nors rinkimai, o kartais juos nulemia ir viena šimtoji procento dalis arba kokia pora tūkstančių balsų... Demokratinėj santvarkoj balsų medžiojimas yra aukščiausias politikos menas. Štai Rooseveltas pasakė Stalinui, kad iki praėjusio Prezidento rinkimai, jis nenori užsitraukti JAV lenkumą. Stalinas puikiai suprato reikalą, ir kai rinkimai buvo praėję, jis sau pasiglemžė Lenkiją, o JAV dėl to nei nenusiėmė.

Visiems iš anksto turėjo būti aišku, kad tas priėmimas pas Prezidentą jokios politinės reikšmės neturės, t. y. nebus pajudintas nei mažasis pirštėlis pakeisti dabartinę padėdį Lietuvoje ar Rytų Europoje iš viso. "No-win" politika vyksta jau nuo Roosevelto laikų. Jei sen, MacCarthy nesugebėjo išvalyti State Departmento, tai niekas kitas to nepadarys. Obuvo daug progų laimėti taiką bekaro. Vengrijos sukilimo metu JAV reikėjo tik aiškiai pasakyti sovietams: įvykdykite Jungt. Tautų rezoliuciją per 24 valandas, arba Sov. Sąjunga bus išmesta iš Jungtinių Tautų ir JAV nutrauks diplomatinį santykius su sovietais. Atsargos dėliai, ginkluotoms JAV pajėgoms galėjo būti duotas "slaptas" įsakymas būti viskam pasirėngus. Jei taip būtų buvę padaryta, šiandien visa Rytų Europa, gal ir Lietuva jų tarpe, būtų laisva, ir dėl to amerikonas nebūtų reikėję iššauti nei vieno šūvio.

Tačiau anuo lemiamu momentu JAV Prezidentas nuėjo melstis į bažnyčią... Tai buvo ženklas, kad JAV nieko nedarys ir Kremlius tokios progos nepraleido neišnaudojęs. Chruščiovas gražiai nusiuko sakydamas, kad Dievas padeda komunistams. Reikėjo tik pridėti: aptemindamas vakariečių politikų protus.

Demokratijos visada per savo neapdairumą padeda diktatoriams išsilaikyti. Joks diktatorius neišsilaikys po didelių pralaimėjimų užsienio politikoj. Kai vokiečių generolai buvo pasiruošę sutvarkyti Hitlerį, tada Chamberlainas ir Co, suteikė Hitleriui tokius didelius laimėjimus, kad joks armijos pučas pasidarė nebeįmanomas. Šiandien tokių "Chamberlainų" ir Londone ir Washingtono yra dar daugiau, tad komunistinės diktatūros gali tik augti, apimti Aziją, Pietų Ameriką ir Afriką, o jei nūgrius, tai tik maži antikomunistiniai diktatorėliai. Demokratinuose kraštuose galima daryti didžiausias klaidas, nes -- kas gi atsakingas? Joks diktatorius nebūtų išsilaikęs po Kubos inva-

zijos nepasisekimo, bet demokratinėi JAV santvarkai tai menkietis. Čia svarbiau, ką kada nors pasakė ar nepasakė priešingos partijos varžytininkas, dėl ko galima būtų prikibti rinkiminės agitacijos metu.

Žinoma, visi bijo karo. Sovietai jo bijo labiau, negu amerikiečiai. Tačiau sovietai tyli ir net moka pabarškinti ginklus, o amerikona su anglais viešai isteriškai šaukia ir verkia, Niekas nepaiso verklančio šlapiom kelnaitėm vaikysčio.

Esant tokiai padėdijai, būtų daugiau negu naivu tikėti, kad vienoks ar kitoks apsilankymas Baltuosiuose Rūmuose turės kokios nors reikšmės mūsų krašto išlaisvinimui. Gali būti parašyti geriausi memorandumai, tačiau jų niekas neskaito ir nespauldina. Amerikos didžioji spauda visiškai nutylėjo tą lietuvių apsilankymą Baltuosiuose Rūmuose, o jei ir paminėjo, tai tik kaip "social event", neturintį jokios politinės reikšmės. Taip ir yra. Tad kam triukšmauti dėl tuščio riešuto kevalo? Nėra didelės svarbos dalykas, ar toje delegacijoje dalyvavo vieni ar kiti asmenys.

Antra vertus, gana juokingai atrodo, kai nuolatos demokratiškumą linksniuojanti organizacija pasirodo esanti vieno asmens diktatoriškai valdoma. Bet apie tai visi seniai žino. Daugelis nieko prieš neturėtų dėl kokio nors "diktatorėlio", jeigu jis tik gerai reikalus tvarkytų. Tačiau kai viskas išeina tik kaip juokų

darbas, tai daug kam dantį sukskausta. Čia prisimena Nepr, Lietuvoj buvę populiarius "kartūnas", spausdintas "Lietuvos Aide". Tai "pensininkas Melchioras Putelė", kuris visados turėjo dideles ambicijas, išdarinėjo visokias kombinacijas, bet visados viskas niekais baigdavosi, nes imdavosi žygių ne pagal savo jėgas ir sugebėjimus. Kas galėjo pamanyti, kad atvykę į Ameriką pamatysime gyvą Melchioro Putelės prototipą?

Kražiai...

(Atkelta iš 3 psl.)

prekių nebetruksta. Pigiau, kaip New Yorke!

Ir jokio jungo, išskyrus jungus jaučius pono kolchoze (atsiprašau -- kolūkyje... o! dar kartą atsiprašau -- dvare...).

Jaučiai pašerti. Traukia arklius išsirėžę, pamykia kiek, bet daug botago nebereikia.

Po dviejų savaitų, prisišnekėjęs, prisivaišinęs ir prifotografavęs, turistą grįžo į Brooklyną.

Iš čia jis pradėjo važinėti su prakalbomis ir savo "krutamais paveikslais" po kitas Amerikos lietuvių kolonijas.

Kaikur vienas kitas juodašimtis nemandagiai paklausdavo:

--Tai ar tu tik tokius tematei Kražius? Ar ir skerdynių ten visai neįvyko? Tai už ką mes čia mišias buvom užpirkę?...

Tokiems turistai išdidžiai atkirsdavo:

--O ką aš kaltas, kad Kražiai vasarą gražiai atrodo? Aš nemačiau ten nei lavonų, nei kazočių. Viskas beveik tvarkoj. Gyvenimas eina pirmyn nauja vaga. Suartėkim, atvirom akim pažūrėkim ir vertinkim, sakyčiau, objektyviai. Be visų tų "skerdynių" ir nusibodusių plėpalų. Caro Nikitos verstis nieks nebesiruošia. Forget about it!

Jį daug kas už tai sveikino, spaudė rankas, bruko delnan dolerėlį. Atsargos generolai, politikai, artistai, rašytojai, labdaringos ponios.

Turistas tapo dideliu Kražių gyvenimo ekspertu. Netrukus jis buvo pakviestas "Wienybės Lietuvininkų" redaktoriūmi ir vėliau ten išspausdino savo kelionės įspūdžius, vardu: "Brooklynas-Kražiai ir pirmyn".

Ko gero, buvo benusistovinti nauja taisyklė: nori prieti prie Kražių tautos, tai pradėk nuo žandarų.

O po to, gal kas nutrūpės ir dvarų lažininkams.

Bet bėda, -- atsirado drumstikų. Juodašimčių iš kairės ir dešinės.

Net Vincas Kapsukas, jau tada pavyzdingas bolševikas, savo marselietiškoj dainoj ėmė šaukti: priešinkimės burliokams! laikas galąsti ginklus! ir juodberius žirgus balnoti!..

Tik kunigai nesuprantamu būdu vis tylėjo savo buvusio papijonio. O jie gi geriausiai turėjo žinoti Apaštalo Povilo laišką Timotiejui:

--"Mokytį moteriškai aš neleidžiu, nei viešpatauti vyrui; ji turi laikytis tyliai".

Nes gi, anot Apaštalo, "kunigai, kurie yra geri viršininkai, tebūna laikomi vertais dvigubos pagalbos, ypač tie, kurie darbuojasi žodžiu ir mokymu".

O ką gi tada mes kiti? Mūsų maloningieji vadai, mūsų liaudis?

Mes irgi tylėjome, nes ištikimai laikėmės Apaštalo Povilo pasakymo, minimo jo antrajame laiške makedoniečiams: "Mes nebuvo mes jūsų tarpe neramūs ir nevalgėmė nė kieno duonos dovanai, bet dirbome naktį ir dieną, vargdami ir nuvargdami, kad neapsunkintumėm nė vieno jūsų... Tačiau mes girdėjome, kad kai kurie jūsų tarpe elgiasi netvarkingai... ir užsiima tuščiais dalykais".

Mes pirmieji tik truputį sumurmėjome dėl savo draugų.

Pradžioje tik dėl to, kad jie, kaip lydekos pavasarį per nerštą, užsispyrę ėmė įsti į paspėtą bučių.

Bet dabar drauge su Bostono "Keleiviu" dar pasakyčiau: nekuok su Maskvos gegutėmis!

Niekad nepamiršk, kad palyginti su Stalino ir Chruščiovo Lietuvos okupacija, anas carų ir žandarų nelaisvės šimtmetis buvo tik -- idilija.

Mūsų broliai Tėvynėje prie raudonųjų carų toli pralenkė kražiečius savo aukomis, narsumu ir didvyriškumu.

Bet dvidešimties amžius pažangos kelyje pralenkė devynioliktąjį išdavikais, silpnadūšiais ir idijotais iš mūsų pačių tarpo.

Tad ne kiekviena pažanga yra laiminga tėvų žemei, -- Vilniui ir New Yorkui.

O Kražių kaimynystėje vaikystę praleidęs, kitas žemaitis, šiemet eidamas aštuoniasdešimtuosius metus, Mykolas Biržiška, trumpiausiai ir aiškiausiai pailinkėjo Vasario šešioliktajai:

--Šalin smirdančius maskolius ir maskolininkus iš Lietuvos!..

Kas Dirvos neskaito
-- daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Sovietų mokslininkas prof. Aleksej Golub, kuris praeitais metais atbėgęs į Vakarų pasiprašė Olandijoje prieglaudus, dabar pareiškė norą grįžti į Sovietiją.

Baltieji Rūmai praeitą savaitę patvirtino, kad Amerikos politika nepasikeitė ir jei sovietai puls Europą, Amerika nedvejės panaudoti atominis ginklus.

Kviečiame pradėti taupyti pas mus!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENASIndėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės
valdžios agentūrą.KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMSST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan AssociationChartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAL ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **K. Budrys, G. Gudėnas, P. Mainelis, Z. Tarutis ir V. Knystautas** išrinkti į naująją L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus valdybą.

• **L. V. S. "Ramovė"** Clevelando skyrius š. m. balandžio mėn. 8 d., 12 v. šaukia visuotiną skyriaus narių susirinkimą Lietuvos salėje, 6835 Superior Ave. Bus renkami atstovai vykti į dešimtmečio minėjimą Chicagoje. Visus narius valdyba prašo būtinai dalyvauti.

• **Lithuanian Village** bendrovė š. m. gegužės mėn. 19 d. rengia naujųjų šimtojo narių įstojimo progą pagerbimo balių.

• **Aldona Augustinavičienė**, š. m. kovo 25 d., birutiečių susirinkime skaitė turiningą ir pritaikintą šiems laikams paskaitą apie moteris. Ji įdomiai ir gyvai davė trumpą apžvalgą, kaip moteris vaizduojama ankstyvesnių ir šių laikų literatūroje bei dabarties filmuose, šių laikų moters tikslas bei siekiai ir moters-motinos vaidmuo lietuviškoj šeimoj. Po paskaitos prie kavos puoduko sekė pasikalbėjimai įvairiais klausimais.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI — JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasitrinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

Parengimų kalendorius

BALANDŽIO 8 D. Aldonai Kavalinienei paremti pietūs Šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 28 D. 1962 m. Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos tradicinis vakaras Šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 29 D. Čiurlionio ansamblio namuose Lietuviai Budžiai ruošia Maironio 100 metų gimimo sukakties minėjimą.

GEGUŽĖS 5 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos koncertas -- vakaras Naujosios parapijos salėje.

1962 m. GEGUŽĖS 12 D. Dirvos koncertas.

GEGUŽĖS 13 D. sekmadienį Nerėnų rinkimų Tuntas su Pilėnų Tuntu ir Akademikais ruošia Motinos Dienos minėjimą.

GEGUŽĖS 26 D. Korp. Neo Lithuania rengiamas literatūros vakaras.

BIRŽELIO 9 D. Neo Lithuania korp. literatūros vakaras Šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO 10 D. Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos šventė -- Gegužinė Neurų ūkyje. Esant Blogam orui -- Šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO 17 D. L. V. S. Ramovė rengia gegužinę žurnalui Kariui paremti.

1962 m. RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius - koncertas.

LAPKRIČIO 24 D. L. V. S. Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

Chicago Neris mergaičių tinklinio komanda, laimėjusi pirmą vietą A klasėje. Klipo: komandos kapitonas D. Maskoliūnaitė, T. Prunskytė, Stovi iš kairės: L. Milvertaitė, J. Kavaliauskaitė, N. Stončiūtė, E. Dočkutė, J. Yaro. Nuotraukoje trūksta G. Juškaitės ir D. Dambrauskaitės.
Z. Degučio nuotrauka

SPORTO DIENOS

XII-JŲ ŽAIDYNIŲ KREPŠINIO VARŽYBOS

Papildydami mūsų ankstyvesnius pranešimus skelbiame, kad XII-jų Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių -- Krepšinio varžybos įvyks 1962 m. balandžio 28 - 29 d. Chicagoje.

FASK-to pavedimu, varžybas vyko Vidurinių Vakarų Sporto Apygardos Komitetas, vadovaujamas Z. Žiupsnio.

KONGRESMANAS FEIGHAN VĖL KANDIDATUOS

Artimas lietuviams prietelius Kongrese Michael A. Feighan, jau dabar praneša savo draugams, kad jis rengiasi kandidatuoti į Kongresą atstovu iš 20-to distrikto, kuris yra Clevelando ribose.

Kongresmanas Feighan, 19 metų Washingtonetarnaudamas, visą laiką buvo artimas lietuviams prietelius ir mūsų tautai rodė simpatijų, dažnai stipriais žodžiais kalbėdamas kongrese prieš tautų pavergėjus Sovietus.

Jis lankydavo Clevelando lietuvių parengimus Lietuvos Nepriklausomybės minėjimus kai Lietuva dar buvo laisva, ir nenusisuko nuo jos reikalų gynimo kai ją užgrobė bolševikai.

Nuo pat 1942 metų jis palaikė artimus ryšius su lietuvišiais Clevelande. Pagal savo tarnybos ilgumą, jau pasiekęs svarbias pozicijas Kongreso komisijose, turi didesnę ir dažnesnę balsą užsienio politikos reikalais. Jis nepaliaujamai kovoja prieš minkštanagarius šio krašto atstovus kurie pataikauja Sovietams ir lankstosi komunistams, leisdami bolševikams grobinėti, pavergti silpnas valstybes. Jis nepakenčia ir atvirai kovoja prieš Kremliaus klatingą politiką, prieš grąšinius kuriais bolševikai nori priversti net didelę Ameriką pasiduoti.

Jis skelbia nenuolaidų karą prieš bolševikus.

Kongresmanas Feighan yra griežtai nusistatęs neprileisti komunistinės Kinijos į Jungtines Tautas ir nesuteikti jai Amerikos pripažinimą.

Jis skelbia kad Jugoslavijos komunistas diktatorius Tito yra aiškus Amerikos priešas ir su juo reikia elgtis kaip su priešu. Jis buvo vienas pirmutinių protestavusių dėl pardavimo Jugoslavijai amerikoniškų kariškių lėktuvų ir prieš lavinimą Tito laikūn šioje šalyje.

Jis priešinas davimui maisto ir kitokios paramos bet kuriam kraštui, kuris yra komunistų valdomas.

Iki 1962 metų lapkričio 6 dienos rinkimų yra dar daug laiko, ir apie Feighaną teks dar išgirsti. Tačiau dabar malonu pranešti, kad uolus lietuvių tautos draugas ryžtasi vėl kandidatuoti tai vietai kur jis gali svarbiausį žodį tarti prieš Sovietus ir už pavergtas tautas.

(ksk)

Krepšinio varžybos vyks šiose klasėse: vyrų, moterų, jaunių A kl., jaunių B kl. ir mergaičių A kl.

Jaunių ir mergaičių A klasei priklausomai nevyresni kaip 1943 m. gimimo. Jaunių ir mergaičių B klasei -- nevyresni kaip 1946 m. gimimo.

Kiekvienoje klasėje leidžiama dalyvauti ne daugiau kaip 8 komandoms. Komandos atrenkamos pagal apygardinių pirmenybių davinius. Apygardoms kontingentą nustato FASK-tas, atsižvelgdamas į apygardinių pirmenybių dalyvių skaičių bei komandų sportinį lygį.

Žaidynėse gali dalyvauti tik ŠALFASS-gos nariai, atlikę 1962 m. registracijos prievolę ir atitinką savo kvalifikacijomis.

Krepšinio varžybos bus pravedamos K. O. ("Vieno minuso") sistema, išskirstant 4 pajėgesnes komandas į priešingus ketverčius. Pirmame rate pralaimėjusioms komandoms vykdomas "Paguodos turnyras". Komandų išskirstymą ir būrų traukimą atlieka FASK-tas.

Kadangi XII-sios Žaidynės skiriamos I-sios Lietuvių Tautinės Olimpiados prisiminimui, pirmas 3 vietas laimėjusių komandų dalyvavimas bus įteikti specialūs medaliai. (Tik vyrų ir moterų klasėse).

Dalyviai registruojasi iki š. m. balandžio 16 d., šiuo adresu: Midwest Lithuanian Athletic Ass'n, 5926 So. Artesian Ave., Chicago 29, Ill. Registraciją atlieka klubai.

Išsamūs varžybų nuostatai, instrukcijos, reikalingos registracijos formos bei kitos informacijos yra išsiuntinėjamos visiems sporto klubams.

XII-JŲ ŽAIDYNIŲ TINKLINIO IR VYRŲ KOMANDINĖS STALO TENISO VARŽYBOS

Papildydami mūsų ankstyvesnius pranešimus skelbiame, kad XII-jų Š. Amerikos Lietuvių Tinklinio ir Vyrų Komandinės Stalo Teniso varžybos įvyks š.

RAMUTĖ SINKUTĖ, Chicago Neris mergaičių tinklinio komandos kapitonas, kurios komanda laimėjo pirmą vietą B klasėje.
Z. Degučio nuotrauka

m. gegužės 5 - 6 d. Clevelande.

FASK-to pavedimu, varžybas vyko Clevelando LSK Žaibas.

Tinklinio varžybos bus pravedamos šiose klasėse: vyrų, moterų, jaunių A kl., mergaičių A kl. Šalia šios tinklinio varžybų programos papildomai bus vykdoma mergaičių B klasėje, tačiau šios varžybos nebus skaitoma kaip žaidynių dalis, ir taškai už jas klubams nebus duodami, kadangi jos iš anksto nebuvo įtrauktos į žaidynių programą.

Amžiaus klasifikacija tinklinyje ta pati, kaip ir krepšinyje.

Tinklinio varžybos bus pravedamos "2-jų minusų" (Double elimination) sistema. Dalyvaujančių komandų skaičius neapribojamas.

Pirmas 3 vietas laimėjusių komandų nariams tinklinio varžybų vyrų ir moterų klasėse, bus įteikiami Lietuvių Tautinės Olimpiados prisiminimo medaliai.

Vyrų komandinės stalo teniso varžybos bus vykdomos "2-jų minusų" sistema (Double elimination). Dalyvaujančių komandų skaičius neapribojamas. Komandą sudaro 3 žaidėjai. Galima turėti 2 atsarginius žaidėjus.

Tiek tinklinio, tiek ir stalo teniso varžybose gali dalyvauti tik ŠALFASS-gos nariai, atlikusieji 1962 m. metinės registracijos prievolę.

Dalyvių registracija vykdoma per sporto klubus, iki š. m. balandžio 24 d., šiuo adresu: A. Bielskus, 1211 Carlyon Rd., East Cleveland 12, Ohio.

Varžybų nuostatai bei kitos smulkesnės instrukcijos bei informacijos išsiuntinėjama visiems sporto klubams. Tolimesnės informacijos bus skelbiamos vėliau.

NAUJAS RYTŲ SPORTO APYGARDOS VADOVAS

FASK-tas oficialiai praneša, kad naujuoju Rytų Sporto Apygardos vadovu yra tvirtinamas buvęs FASK-to pirmininkas, New Yorko Lietuvių Atletų Klubu pirmininkas Aleksandras Vakselis, 112 -09, 95th Ave., Richmond Hill 19, N. Y. A. Vakselis apygardos vadovu buvo išrinktas Rytų Sporto Apygardos suvažiavime, š. m. kovo 10 d. Waterbury, Conn.

FASK-tas dėkoja buvusiam Rytų Sporto Apygardos vadovui V. Bruzgelevičiui už pareigų ėjimą.

Broliai Kavaliauskai iš Omahos Lituanicos, laimėję Chicagoje pirmą vietą komandinėje stalo teniso žaidyme.
Z. Degučio nuotrauka

PARAGINKIT SAVO PAŽĪSTAMUS UŽSIPRENUMERUOTI DIRVĄ

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADEKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$10.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$6.00 ☐

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

KAS IR KUR?

• **Stasys Pilka**, plačiai žinomas ir nusipelnęs lietuvių scenos menininkas, balandžio 14 d., 7:30 val. Chicagoje Jaunimo Centro didžiojoje salėje minės lietuviškos kultūros baruose darbo keturiasdešimtmetį. Programoje be jubilato dalyvauja solistė R. Mastienė, komp. V. Jakubėnas ir dialoguose taikininkas E. Blandytė ir J. Raudonis.

• **J. V. Valickas**, Dirvos skaitytojas New Jersey, dabar lankosi Kalifornijoje ir siunčia Dirvai sveikinimus.

• **Ieva Trečiokienė**. New Jersey lietuvių veikėja, kovo 29 d. laivu Homeric išplaukė atostogų į Puerto Rico ir Haiti.

AURELIJA GINČAUSKAITĖ, gabė ir daug žadanti baletų šokėja, laimėjusi pirmą premiją jaunųjų talentų varžybose Chicagoje.

• **Balys Gaidžiūnas** prašo savo bičiulius visą asmeninę korespondenciją dabar jam siųsti šiuo adresu: 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio. Telefonas GL 1-3976.

ANDRIAUS KUPREVIČIAUS KONCERTAS NEW YORKE

Andriaus Kuprevičiaus piano koncertas New Yorke įvyks balandžio 8 d., 8:30 val. vak., Town Hall salėje. Tai retas įvykis New Yorke ir jo apylinkių lietuviams, kurio neturime praleisti.

Pianistas A. Kuprevičius gerai žinomas ne tik mums lietuviams, bet ne kartą puikiai įvertintas ir svetimųjų, nes yra koncertavęs daugelyje Europos miestų ir bene trečią kartą atvyksta koncertuoti į New Yorką.

1960 m. po koncerto toj pačioj Toewen Hall salėj "New York Times" ir "Herald Tribune" dienraščių muzikos kritikai rašė, kad tai neeilinių gabumų pianistas, kad jis priklauso retai, aukšto lygio pianistų grupei.

Galima pacituoti daug teigiamų atsiliepimų, todėl neabejotina, kad A. Kuprevičius ir ši kartą neapvils. Tenelieka nei vieno newyorckiečio lietuvių balandžio 8 d., sekmadienį, 8:30 val. vak. neatsilankiusio į šį koncertą, kad New Yorke spaudo dėmesį atkreiptų vien pianisto talentas, bet ir publikos gausumas.

MAIRONIO MINĖJIMAS CHICAGOJE

Korpi Neo Lithuania balandžio 8 d. sekmadienį, 3 val. po pietų didžiojoje Jaunimo Centro salėje, Chicagoje, ruošia didingą minėjimą -- akademią korporacijos garbės nario Jono Maironio -Mačiulio, jo 100 metų gimimo progą.

Paskaitą apie didįjį lietuvių tautos dainių ir jo kūrybą skaitys iš Clevelando atvykusi Aldona Augustinavičienė.

Meninę dalį išpildys solistė Prudencija Bičkienė, Vita Kevelaitytė-Visockienė, Alfis Brinka ir Algimantas Dikinis. Sceną dekoruos dail. Povilas Kaupas. Įėjimas nemokamas.

Pavieniai asmenys ir organizacijos prašomos tą laiką rezervuoti mūsų didžiojo dainiaus Maironio paminėjimui ir gausiai jame dalyvauti.

NAUJA BIRUTIEČIŲ VALDYBA

D. L. Kunigaikštienės Birutės vardo karių šeimų draugijos Chicago skyrius, kovo 25 dieną, buvo susirinkęs Jaunimo centre nuveiktų darbų įvertinti ir naujos valdybos rinkti.

Dvejį metai iš eilės skyriui, o tuo ir visai draugijai, nes Chicago skyriaus valdyba eina ir vyriausios valdybos pareigas, vadovavo Musteikienė, Gradinskienė ir Babickienė. Per tą laiką skyriaus daug nuveikta. Vien per paskutiniuosius metus 900 dolerių išleista Sibire ir kitur vargstantiems lietuviams sušelpiti. Palyginamas gerai pavykęs Naujų Metų sutikimas, davęs draugijos kasai daug pelno. Draugija žymiai prisidėjo prie skolų mokėjimo už Lietuvos Laisvės Kovų paminklą Chicagoje.

Susirinkime išrinkta nauja valdyba: pirmininkė Lucija Stasiūnienė, vicepirmininkė Bronislava Gustaitienė, sekretorė Leokadija Dainauskienė, išdėlininkė Marija Jautakienė ir ūkio reikalų vedėja Janina Žitkuvienė. Kandidatėmis į valdybą išrinktos Marija Ališauskienė, Morta Babickienė ir Vanda Kalinauskienė. Į revizijos komisiją išrinktos Marija Tumėnienė, Antanina Mačiukienė ir Vilhelmina Genienė.

Į visuotinį draugijos suvažiavimą, kuris įvyks Chicagoje, Jaunimo Centre š. m. gegužės 26-27 dienomis, skyriui atstovauti išrinktos Regina Musteikienė, Sofija Oželienė ir Aldona Eidukonienė.

Romas Račiūnas susirinkusioms birutietėms pademonstravo nufilmuotus vaizdus prie Lietuvos Laisvės Kovų paminklo ir

montažą iš Nepriklausomybės kovų.

Susirinkimas, kuriam pirmininkavo Bronislava Gustaitienė ir sekretoriavo Leokadija Dainauskienė buvo labai darbingas ir praėjo gyvai.

Vyt. A. Račkauskas

JAUNŲJŲ TALENTŲ KONCERTAS CHICAGOJE

Kovo 25 d. Jaunimo Centre, Chicagoje įvyko pirmas tokios apimties Jaunųjų Talentų koncertas -- varžybos, kurį surengė Immigrants Service League, Lietuvių skyrius.

Šiose varžybose dalyvauti jury komisija atrinko 32 jaunuosius mūsų menininkus. Jaunieji parodė savo sugebėjimus šiose meno srityse: baletė, solo dainavime, fortepionu skambinime, akordeonu, smuiku, klarinetomis ir triūbomis.

Dideliai malonu buvo klausytis ir stebėtis mūsų jaunųjų menininkų sugebėjimais -- naujai pražįstanciomis gėlėmis meniškajame darželyje.

Baletu mene I premiją laimėjo Aurelija Ginčauskaitė, II -- Kristina Žeb-

D. L. Kunigaikštienės Birutės draugijos Chicago skyriaus senoji ir naujai išrinktoji valdyba.

Vyt. A. Račkausko nuotrauka

rauskaitė, III -- D. Geštaitaitė.

Solo dainavime: E. Stančikaitė ir C. Greinertytė.

Fortepione, jaunesniųjų grupėje, I premiją -- A. Vaitaitytė, II -- S. Kazlauskaitė, III -- D. Ivan-Ivanauskaitė. Vyresniųjų grupėje: I -- Obelenytė, iš Clevelando, II -- R. Jaraitė ir III -- P. Piežaitė.

Jury komisiją sudarė muzikai ir meno žinovai: dr. L. Šimutis, J. Bertulis, A. Giedraitis, Alg. Šimkus.

(av)

Don Varno posto komandierius Jack Jatis - Juozaitis (dešinėje) ir 4 metų valdyboje išbuvęs narys, posto informacijų tvarkytojas Edvardas Šulaitis.

V. Noreikos nuotrauka

DON VARNO KARO VETERANŲ POSTAS CHICAGOJE

Po II-jo pasaulinio karo Chicagoje gyvenantieji lietuviai karo veteranai suorganizavo Amerikos Legijono postą, kurį pavadino veiklaus Chicago lietuvių, žuvusio karo metu veteranio, Don Varno vardu. Į šį postą daugumoje įstojo II-jo pasaulinio karo veteranai, nors jame matėsi vienas, kitas I-jo karo dalyvis.

Vykstant Korėjos karui, Amerikos kariuomenėje taip pat tarnavo nemaža lietuvių, kurie atlikę savo tarnybą įsijungė į šio posto narių eiles. Jų tarpe buvo nemaža veteranų iš naujųjų tarpo. Vienu metu naujųjų ateivių veteranų skaičius viršijo 50. Tačiau, laikui bėgant, jie po truputį nubyrėjo, nors dar ir dabar čia jų yra gana gausus būrys.

Šis postas turi įsigijęs savo namus Marquette parko lietuvių kolonijoje, kur vyksta mėnesiniai narių susirinkimai, įvairios kitos posto pramogos, o taip pat

ir kitų organizacijų bei pavienių asmenų pobūviai. Šiuo metu posto patalpos yra norima praplėsti, kadangi, išaugus narių skaičiui, pasidarė peranksta.

Don Varno postas yra pats lietuviškiausias Ame-

rikos Legijono postas šiame krašte. Į jį yra priimami daugumoje tik lietuvių kilmės veteranai ir kitataučių procentas yra apribotas posto įstatuose. Anksčiau kai kurie smarkesnieji kitataučiai su vieno, kito lietuviu pritarimu norėjo postą padaryti tarptautiniu, tačiau jiems tas nepavyko.

Dažnai posto narius užtiksimė įvairių lietuviškų parengimų programose. Štai, Vasario 16-sios minėjime dalyvavo posto vėliavnešiai (jie pasirodo kiekvienais metais). Jie taip pat prisidėjo ir prie L. Vyčių rengto šv. Kazimiero minėjimo kovo mėn. 5 d.

Kas metai postas rengia Užgavėnių vakarus. Šiemet tokia pramoga įvyks kovo mėn. 6 d. posto namuose. Taip pat yra rengiami metiniai banketai, sutraukia nemaža posto draugų. Artimiausias toks banketas bus kovo mėn. 17 d. Knights of Columbus salėje.

Čia užimtų nemaža vietos, norint išskaičiuoti visus posto narių pasireiškimus. Reikia pažymėti, kad be dalyvavimo lietuvių tarpe, posto nariai pasirodo ir amerikiečių parengimuose. Nemaža posto narių yra turėję ar turi aukštąsias pareigas vyresniuose Amerikos Legijono organizacijos organuose.

Dabartiniu metu postui vadovauja II pasaulinio karo veteranas Jack Jatis-Juozaitis. Įdomu, kad jis yra buvęs ir pačiu pirmuoju posto vadu -- komandieriumi. Negana to, jis yra vienu iš posto steigėjų, bei posto namo rondo komiteto nariu. Jį galima rasti posto direktorių tarpe bei kitose pareigose, kurias jis ejo per 16 metų.

Jack Jatis-Juozaitis, turėdamas aukštą tarnybos postą, kaip Chief Clerk of Cook County Courts, randa laiko ne tik posto, bet ir kitų lietuviškų organizacijų bei amerikiečių politiniam veikimui. Tai neišsiamiamos energijos žmogus.

Lietuviai veteranai, kurie norėtų įstoti į šį postą, yra kviečiami atvykti į narių susirinkimus vykstančius kiekvieno mėnesio pirmąjį penktadienį posto namuose, 6816 So. Western Ave., Chicagoje.

E. Š.

LIETUVIŲ RELIGINIS KONGRESAS

Lietuvių Religiniam Kongresui ruošti komiteto posėdis įvyko New Yorke kovo 22 d. Svarstyta kongreso data, vieta ir su programa susiję reikalai.

Lietuvių Religinis Kongresas ruošiamas 1964 m. apie rugsėjo mėnesį New Yorke. Tais metais vyksta čia pasaulinė paroda. Kongreso dalyviai turės progos ją aplankyti.

Religinio Kongreso programoje numatyta iškilmingos pamaldos su giedojimais, eisenomis bei pamokslais ir akademiškas dailis su paskaitomis. Į tą iškilmę kviečiami iš visos Amerikos lietuvių parapijų chorai. Be to, kongreso programą manoma praturtinti

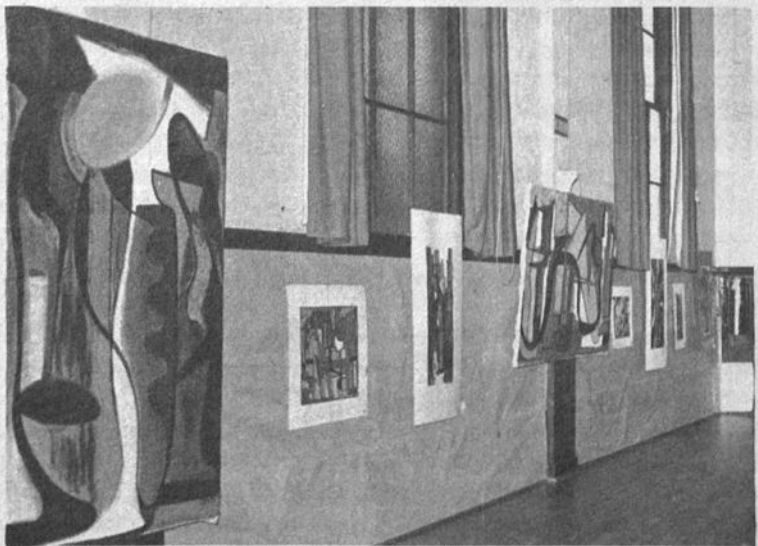
lietuvių suvažiavimu į Washingtono Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčią, kurioje yra vilčių įrengti lietuvišką kopyltelę. Jos pašventinimas galėtų būti sujungtas su kongreso atidarymu. Taip pat pramatoma galimybė į kongreso programą įjungti ir Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimą. Visam tam būtų reikalingi paskiri savaitgaliai -- prieš pagrindinę kongreso iškilmę ar po jos. Komitetas šiuo metu rūpinasi galutinai paruošti programą.

Lietuvių Religinio Kongreso komiteto rūpestis taip pat yra pasaulinėje parodoje turėti Lietuvos paviljoną, kuriame būtų ir religi-

nis skyrius. Dabartinėse sąlygose tokio paviljono galimybės pasirodė neįmanomos. Tada buvo kreiptasi į Vatikano Delegatūrą Washington, prašant Vatikano paviljone duoti vietos lietuvių religiniam skyriui. Tuo reikalu kovo 13 d. į Washingtoną buvo nuvykę vysk. V. Brizgys ir prelatai J. Balkūnas ir P. Jūras. Iš delegato gautas palankus atsakymas. Be to, kongresui ruošti komitetas yra numatęs propagandinį leidinį anglų kalba apie pavergtą Lietuvą, kuris parodos metais būtų plačiai paskleistas.

DIRVAI AUKOJO

J. Bagdžiūnas-Borden, Matteson	\$15.00
R. Grazewich, Irvington	2.00
I. Kučiauskas, Baltimore	2.00
J. Kalnietis, Baltimore ..	2.00
A. Vaitkus, Chicago	2.00
V. Endzelis, Toronto	5.00
J. Černius, Flint	2.00
J. Račila, Cleveland	5.00
P. Dirda, Chicago	5.00
J. Agurskis, Omaha	2.00
M. Janulis, Cleveland ..	5.00
J. Česėkas, Toronto	2.00
A. Lapinas, L'Aborda' Pfoffe	2.00
V. Skirmuntas, Kenosha	1.00
B. Nembrė, Springfield	2.00
A. Varnas, Chicago	5.00
V. Degūtis, Cleveland ..	1.00

Kovo 24 ir 25 d. Los Angeles lietuvių parapijos salėje vykusi dailininko J. Bagdono, iš Washington, D. C., tapybos kūrinių paroda susilaukė didelio susidomėjimo. Nuotraukoje: parodos kampe.

L. Kančausko nuotrauka

Sporto klubo Neris šachmatų sekcijos suruošto turnyro Chicago Jaunimo Centro patalpose kovo 25 d. grupė dalyvių. Iš kairės: Daniel Fishheimer, Pranas Šalkauskas, Harry Mayer, Walter Grombacher, ėjimą daręs 1961 m. Illinois meistris Sandrin Angelio ir Aleksandras Zujus.

Vyt. A. Račkausko nuotrauka